

EEN GROTER WIJ

Rond en binnen Europa verschijnen steeds meer hoge hekken. Recent las ik het verhaal van een deskundige die schat dat het gaat om minstens 1000 kilometer hek. Niet voor niets wordt er steeds meer gesproken over Fort Europa. In ons werelddeel leeft veel angst. Angst voor vluchtelingen en migranten, voor het geweld van de Islam en niet in het minst angst voor een daling van welvaart. Voor velen gaan de maatschappelijke veranderingen te snel en zijn de problemen te groot. Veel stabiliteit is verloren gegaan en alles lijkt vloeibaar te zijn geworden. Het groeiend populisme en nationalisme in Europa vormt, voor zover ik kan zien, een uiting van het verlangen naar overzichtelijkheid en vooral ook naar geborgenheid.

Een groter wij

De laatste zondag van september houdt onze Kerk de Werelddag van de migrant en de vluchteling. Tijdens zijn pontificaat toont paus Franciscus een bijzondere verbondenheid met juist

deze groepen. Naar schatting zijn er alleen al 80 miljoen vluchtelingen in onze wereld. Hij roept steeds opnieuw op om onverschilligheid achter ons te laten en solidaire en barmhartige mensen te zijn. De brief die de paus bij gelegenheid van de Werelddag 2021 heeft geschreven, draagt de veelzeggende titel *Naar een steeds groter wij*. Voor de paus is er maar één mensheid en alle mensen zijn schepselen van God en dragen daarmee een unieke waardigheid. Mensen worden opgeroepen om te streven naar een steeds grotere onderlinge verbondenheid. Een verbondenheid waarbij zowel individualisme als een overspannen nationalisme worden overwonnen. Ik denk dat de paus hier onbetwistbare christelijke noties in beeld brengt. Als geestelijk en moreel leider is dat ook zijn dure plicht.

Nationale staten

Maar de concrete werkelijkheid is complex. Want de ene mensheid woont in bijna 200 nationale staten. Staten met grote verschillen in welvaart. Staten met grote culturele en religieuze verschillen. Het is dan ook voor goedwillende politici niet gemakkelijk om de woorden van de paus in beleid te vertalen. Want iedere politicus wordt gekozen door kiezers uit het eigen land. Als een bestuurder te ver voor de troepen uitloopt, dreigt het gevaar dat hij bij de volgende verkiezingen wordt weggestemd.

Goede wil

Wij kunnen dat nog meer toespitsen en concreet maken voor ons eigen land. Hoe moet een Nederlandse politicus, die de morele oproep van de paus serieus neemt, handelen? In de huidige context gaat het om een land met grote zorgen over klimaat en milieu, met een onderhuidse angst voor geweld, met een afbrokkelende verzorgingsstaat en een steeds grotere behoefte aan woningen. De leuze 'eigen volk eerst' heeft dan voor veel mensen een aantrekkelijke klank. De stem van demagogische politici, die de aanwezige angst en onlustgevoelens aanwakkeren, vindt helaas steeds meer weerklank. Deze stem beïnvloedt ook bestuurders van de partijen in het midden. En daarmee raken wij precies de dilemma's waar bestuurders en politici van goede wil mee te maken hebben. Hoe op te komen voor mensen in de marge en tegelijk de eigen kiezers nabij te blijven?

Geborgenheid

Veel angst en boosheid onder de Nederlandse bevolking heeft, zo is mijn analyse, te maken met gevoelens van onveiligheid en bestaansonzekerheid. Anders gezegd: het gaat om een gebrek aan geborgenheid. En daarmee komt er opvallenderwijs een grote verbondenheid tussen de boze Nederlander en de vluchteling aan het licht. Ligt hier niet juist een taak voor onze Kerk? Mensen confronteren met die realiteit. Misschien wordt dan ook

duidelijker, zoals paus Franciscus voortdurend benadrukt, dat ieder van ons behoort tot één mensheid en dat wij allemaal schepselen van één Vader zijn. Allen op zoek naar geborgenheid en een zeker bestaan.

Mgr. dr. Gerard de Korte

Agenda

(n.b. ma-vr 8.30 uur Eucharistie in de kathedraal tenzij anders vermeld)

oktober

- 2 Power of Fire, kathedraal
- 3 10.00 Eucharistie, Veghel
- 4 11.00 Permanente Raad
15.00 interview CIP
- 5 11.00 gesprek ZLTO
- 7 10.00 stafvergadering
15.00 bezoek Kempenhaeghe, Heeze
- 8 19.30 lezing, Wittem
- 9 17.00 Vormselviering Helmond (Jozefkerk)
- 10 11.00 installatie pastoor Jesudass, Gemert
17.00 klimaatwandeling, Hoofddorp
- 12 11.00 bisschoppenvergadering
- 14 Jubileumviering zusters Julie Postel
- 15 10.00 stafvergadering
14.00 webinar oecumene
- 17 10.00 opening synodaal proces, kathedraal
- 19 10.30 bezoekers emeriti
17.00 comité van aanbeveling, VBOK
- 21 10.00 stafvergadering
13.30 voorzittersoverleg VKMO
- 22 Ludgersymposium, Doetinchem
- 23 10.00 historische vereniging
- 24 11.00 Eucharistie, Asten-Heusden
- 26 10.00 DPO-overleg via Teams
19.30 lezing ChristenUnie
- 27 10.30 platform Nederlandse diakens

- 28 10.00 stafvergadering
14.00 priesterraad
- 30 10.00 bijeenkomst met echtgenotes van de diakens
- 31 9.30 Eucharistie, Aarle-Rixtel
13.30 KRO Veghel bestuur, Tilburg

Benoemingen/ontslagen

De zeereerwaarde heer drs. **J.H.G.M. Jansen o.praem.** te Heeswijk per 1 augustus 2021 eervol ontslag als pastoor van de parochie Heilige Augustinus te Berlicum. Tevens per gelijke datum benoeming tot waarnemend pastoor van de parochie Heilige Augustinus.

De weleerwaarde heer **D.M. Nguyen** te Waspik per 1 september 2021 benoeming tot pastor (kapelaan) van de parochie Heilige Bernardus van Clairvaux te Bergeijk onder gelijktijdig eervol ontslag als pastor (kapelaan) van de parochie Sint Jan de Doper te Waalwijk.

De weleerwaarde heer **Q. Kerckhofs** te Helvoirt per 1 september 2021 benoeming tot pastor (kapelaan) van de parochie Heilige Willibrordus te Oss onder gelijktijdig eervol ontslag als pastor (kapelaan) van de parochie Heilige Edith Stein te Vught.

De heer **L.F.H. Verhoeven** te Gemert per 1 oktober 2021 eervol ontslag van de zending en opdracht als pastoraal werker van de Van Neynselstichting te 's-Hertogenbosch.

Mevrouw **R.C.M. Augustijn-Mulder** te Nieuwegein per 1 november 2021 eervol ontslag van de zending en opdracht als pastoraal werkster van Zorggroep Elde Maasduinen te Boxtel.

Jubileum

40 jaar priester

24 oktober

E.T. van Delden em. pastoor Eersel (Seinpostduin 90, 2586 EC Scheveningen)

Kathedraalschool

Gods liefde leren leven.

Onder dit motto gaat vanaf oktober dit nieuwe initiatief van start.

Naast de liturgie en de diaconie is de geloofsvorming of catechese een belangrijk onderdeel van het katholieke geloof. Catechetisch onderricht, zo stelt het Tweede Vaticaans Concilie, is er op gericht om door belichting van de H. Schrift en de Traditie het geloof van de mensen te doen uitgroeien tot een levend, bewust en werkdadig geloof. (Christus Dominus, nr 14)

In het beleidsplan van de parochie van de Bossche Sint-Jan neemt deze geloofsoverdracht een belangrijke plaats in. Naast de catechese in aanloop naar het ontvangen van een sacrament (huwelijk, doop, eerste communie en vormsel) is een meer permanente geloofsvorming van groot belang.

In het werkjaar 2021-2022 zet de kathedrale parochie in op deze geloofsvorming.

Vanuit de Middeleeuwen waren kathedralen niet alleen plaatsen waar het geloof werd gevierd, het werd er ook onderwezen. Dit nieuwe initiatief van de Kathedraalschool wil in die traditie staan.

De kathedraalschool is een initiatief van het pastoresteam van de Sint-Jan en is er ten dienste van alle parochianen en omdat

zij, als parochie van de kathedraal, ook een brede uitstraling hebben naar geheel het bisdom, staat het aangeboden programma open voor alle gelovigen uit ons bisdom. In dit kader wordt ook een kostercursus aangeboden.

Op de website: www.mariajohannes.nl treft u verdere informatie aan.

Maand van de kerkmuziek

In de maand oktober wordt in de kathedrale basiliek van Sint-Jan de maand van de kerkmuziek gehouden. Tijdens de eucharistievieringen en de vespers op zondag wordt gezongen uit het rijke repertoire van de muziektraditie van de Bossche kathedraal.

Kerkmuziek van alle tijden zal klinken in de Sint-Jan: Gregoriaans, polyfone muziek uit de koorboeken, kerkmuziek van hedendaagse componisten (Strategier en Andriessen) en van kerkmusici van ons eigen bisdom (Van der Putt en Pirenne).

Vijf zondagen bijzondere kerkmuziek in de kathedraal!
Voor verdere informatie:
www.mariajohannes.nl.

Verdiepingsavond

Bijbel, bitterballen en bier!
Naast het jaarprogramma wat Jong Bisdom Den Bosch heeft voor jongeren in ons bisdom, is er ook dit jaar een aantal verdiepingsavonden. De thema's van deze verdiepingsavonden zijn divers, en kunnen ingaan op een maatschappelijk thema maar kunnen ook wat meer geloofsinhoudelijke verdieping bieden.
De eerste datum voor de verdiepingsavond is in ieder geval ge-

prikt: op donderdagavond 21 oktober willen we samenkomen rondom de Bijbel. We kennen de belangrijke verhalen uit het Evangelie natuurlijk, maar de Bijbel heeft veel meer te bieden!

Omdat we elkaar al lang niet meer hebben gezien, is dit ook een mooie gelegenheid om elkaar onder het genot van een (alcoholvrij) biertje met een bitterbal weer eens te spreken. Lust je geen bier? Geen probleem, er zijn genoeg andere opties.

De inloop is vanaf 19.30 uur, en de avond start om 20.00 uur. We komen samen op het bisdomkantoor. Deelname aan deze verdiepingsavond is gratis.

Wil j meer informatie of jezelf aanmelden? Dit kan via: jongeren@bisdomdenbosch.nl. Hopelijk zien we je dan!

Bisschoppensynode 2023

Voor een synodale Kerk: communio, participatie, missie.
Onder deze titel gaat in oktober de wereldwijde voorbereiding van start voor de bisschoppensynode van 2023.

In dit artikel een toelichting bij deze synode en de weg daar naar toe.

We bidden om een vruchtbare weg naar 2023 tot heil en zegen voor heel onze Kerk.

Voorbereidingen voor de bisschoppensynode in 2023

Op 7 september zijn vanuit Rome de documenten bekendgemaakt ter voorbereiding op de bisschoppensynode in 2023. De synode draagt als titel: *'Voor een synodale Kerk: communio, participatie, missie'*.

Het voorbereidingsdocument en het vademecum beschrijft de wijze waarop de synode zal worden voorbereid, alsook de besprekingspunten. Tussen september 2021 en oktober 2023 vindt in een aantal stappen het proces van de synode plaats.

Opening van de synode

Op 10 oktober zal paus Franciscus het proces van de synode openen in Rome en op 17 oktober zal de synode geopend worden in de lokale bisdommen. Op zondag 17 oktober zal -in ons bisdom- Mgr. De Korte in de eucharistieviering van 10.00 uur in de kathedraal de synode -in aanwezigheid van de lekenraad- openen. 's Middags om 16.00 uur worden in de kathedraal de vespers gezongen; in het kader van 'de maand van de kerkmuziek in de Sint-Jan' worden de vespers dan gezongen in de traditie van de Engelse Evensong. De bisschop zal tijdens de Evensong nogmaals aandacht besteden aan de synode in aanwezigheid van leden van het kathedraal kapittel en de priesterraad. Bij beide vieringen is iedereen van harte welkom.

Proces

Daarna zal de eerste stap van het proces plaatsvinden in de lokale kerken (de bisdommen). Dit proces zal duren tot april 2022,

waaruit een rapport zal voortkomen voor het secretariaat van de bisschoppensynode. Vanuit

een eerste romeins werkdocument zal de stap naar continentale bisschoppenconferenties gezet worden, waaruit dan zeven documenten voortkomen met uiteindelijk een tweede Instrumentum Laboris ter voorbereiding op de XVIde algemene bisschoppensynode in oktober 2023 in Rome.

Vorbereidingen

Op dit moment is de bisschop met staf en medewerkers zich aan het inlezen en vindt overleg plaats over de keuzes van de invulling van het diocesane proces. De bisschop is voornemens een commissie in het leven te roepen om dit proces van de pre-synode voor te bereiden, te organiseren en uit te voeren. In de documenten wordt een basisvraag voor de synode geformuleerd: “De fundamentele vraag die deze consultatie van het volk van God begeleidt [...] is de volgende: Een synodale Kerk is, het Evangelie verkondigend, “gezamenlijk onderweg”. Hoe gebeurt “samen onderweg zijn” vandaag in uw Kerk? Tot welke stappen nodigt de Geest ons uit om te groeien in ons “samen onderweg zijn?”

Het is een grote en uitgebreide vraag die aan de bisschoppen wordt gesteld. Aan deze basisvraag worden vervolgens tien breed omgeschreven thema's ter bespreking gehangen: tochtgenoten, luisteren, uitspreken, vieren, medeverantwoordelijkheid

in de missie, dialoog in kerk en samenleving, met de andere christelijke denominaties, autoriteit en participatie, onderscheiden en besluiten, onszelf vormen in synodaliteit.

De paar maanden die voor ons liggen, lijken veel te kort om alles breed en in detail te bespreken. Daarin zullen keuzes gemaakt moeten gaan worden. De komende weken zal hier steeds meer zicht op komen en dit zal bij de diocesane opening van de synode bekendgemaakt worden.

Gebed

Tot slot worden we uitgenodigd om in deze periode te bidden tot de Geest met een eeuwenoud gebed dat al vele malen is gebeden tijdens concilies, synodes en kerkelijke bijeenkomsten.

Adsumus Sancte Spiritus

We staan voor U, Heilige Geest

In Uw naam komen we samen. U die onze raadgever zijt, kom tot ons, sta ons bij, woon in onze harten. Leer ons wat we moeten doen, toon ons hoe we samen op weg kunnen zijn. Behoed ons ervoor, kwetsbaar en zondig als we zijn, de richting kwijt te raken en verwarring te veroorzaken.

Laat niet toe dat onwetendheid ons op het verkeerde pad brengt. Geef ons de gave van onderscheiding: dat we ons laten leiden door wat waar en goed is zonder dat vooroordelen onze daden beïnvloeden. Breng ons tot eenheid in U: dat waarheid en gerechtigheid ons tot gids zijn op de weg naar het eeuwig leven. Dit vragen wij U, Gij die werkt in alle tijden en alle plaatsen, in gemeenschap met de Vader en de Zoon, in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Gerardusfonds

Bisschop de Korte steunt graag diaconale en oecumenische projecten.

In dat kader is het **Gerardusfonds** opgericht.

Als u de bisschop wilt steunen, kunt u een gift overmaken. Uw schenking is welkom op bankrekeningnummer:

NL48 ABNA 0403 9331 10

ten name van:
Gerardusfonds Den Bosch

Bij voorbaat veel dank!

Colofon

NieuwsBrief is een uitgave van **bisdom van 's-Hertogenbosch**. De *BisdomNieuwsbrief* wordt gratis verspreid bij het *pastoraal kader* en bij *belangstellenden*.

Een bijdrage ter dekking van de kosten wordt op prijs gesteld (publiciteitsfonds)
NL63 INGB 0001 3284 65

Aan- / afmeldingen en wijzigingen voor de nieuwsbrief graag doorgeven via mail: nieuwsbrief@bisdomdenbosch.nl

Bezoekadres:

Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch

Postadres:

Postbus 1070
5200 B 's-Hertogenbosch

T 073 523 20 20

E info@bisdomdenbosch.nl

W www.bisdomdenbosch.nl